

ΑΝΑΛΕΚΤΑ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ἐκτυπούμενα μὲν ἀναλώμασι τοῦ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

συλλεγέντα δὲ καὶ ἐκδιδόμενα ὑπὸ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΔΟΥ - ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΤΟΜΟΣ Α΄.

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ

1891

XVI.

ΦΙΛΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΡΠΑΘΙΟΥ.

(Cod. Sabb. 408, f. 34—40).

Ἐπιστολή Φίλωνος πρὸς Εὐκάρπιον.

1. Σωτηριώδους πράγματος γενήσομαι σοι πρόξενος, ὦ γνήσιε ἀδελφέ, εἰ ἡδέως συμβουλευθείης παρ' ἡμῶν τὰ πρακτέα, μάλιστα περὶ ὧν αὐτὸς ἡμᾶς παρεκάλεσας συμβουλευσαί σοι· τὸ μὲν γὰρ κατάρξασθαι τοῦτον τὸν μονήρη βίον πολλοῖς ἴσως τετόλμηται, τὸ δ' ἀξίως ἐπιτελέσαι ὀλίγοις τάχα που πεπόνηται. Καὶ 5 πάντως οὐκ ἐν προθέσει μόνη τούτου τὸ τέλος ὑπάρχει, ἀλλ' ἐν τῷ τέλει τὸ κέρδος τῶν πεπονημένων. Οὐκοῦν οὐδὲν ὄφελος τοῖς μὴ πρὸς τὸ τοῦ σκοποῦ τέλος ἐπειγομένοις, ἄχρι δὲ τῆς ἀρχῆς ἰστώσι μόνον τὸν τοῦ μοναχοῦ βίον, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ καταγέλαστον καταλιμπάνουσιν, ἀνανδρίας καὶ ἀβουλίας παρὰ τῶν 10 ἔξωθεν κατηγορούμενοι· φησὶ γὰρ ὁ Κύριος περὶ τῶν τοιούτων "τίς βουλόμενος πύργον οἰκοδομήσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει, εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν, μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύσαντος ἐκτελέσαι ἄρξωνται ἐμπαίξειν αὐτῷ οἱ παραπορευόμενοι, λέγοντες ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος θεμέλιον ἔθηκεν καὶ οὐκ 15 ἴσχυσεν αὐτὸν ἐκτελέσαι"; Ἡ οὖν ἀρχὴ αἰεὶ ἐχέτω τὴν προκοπὴν, ἐπὶ τὸ τῶν κατορθωμάτων τέλος ἐπειγομένη· τοῦτο γὰρ διδάσκει ἡμᾶς τῷ οἰκείῳ κατορθώματι καὶ ὁ γενναιοτάτος ἀθλητὴς Παῦλος,

5 ἐν τῷ κώδ. «ποῦ». 11 Πρβλ. Λουκ. 14, 28—30. 12 ἐν τῷ κώδ. «καθήσας». 14 ἐν τῷ κώδ. «ἄρχονται».

μη ἐπαμεριμνεῖν τοῖς προβεβιωμένοις ἡμῖν ἀγαθοῖς, ἀλλ' ὅσημέραι ἐπὶ τὸ πρόσω προκόπτειν λέγων· "τῶν ὀπισθεν ἐπιλανθανόμενος. τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως". Τοιοῦτος γὰρ τυγχάνει ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, μὴ ἀρκούμενος τοῖς φθάσασιν, ἀλλὰ τερπόμενος τοῖς μέλλουσι· τί γὰρ ὠφελήσει ὁ χθιζὸς τῆς γαστρὸς κόρος, σήμερον τῆς ἐμφύτου πείνης τὴν οἰκίαν τῆς βρώσεως παραμυθίαν μὴ εὕρισκούςης; Οὕτως οὖν οὐδὲν τῆς ψυχῆς κέρδος τοῦ χθιζοῦ κατορθώματος, τῆς σημερινῆς ἀπολιμπανομένης δικαιοπραγίας· "οἷον γὰρ σε εὕρω" φησί, "τοιούτόν σε καὶ κρινῶ". Οὐκοῦν μάταιος ὁ τοῦ δικαίου κόπος, ἀνέγκλητος δὲ καὶ ὁ τοῦ ἁμαρτωλοῦ τρόπος τῆς ἐν ἀμφοτέροις ἐναλλαγῆς, τοῦ μὲν ἀπὸ τοῦ κρείττονος ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταπεσόντος, τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ χείρονος ἐπὶ τὸ κρείττον μεταβληθέντος. Ταῦτα καὶ τοῦ προφήτου Ἰεζεκιὴλ ἐκ προσώπου Κυρίου δογματίζοντός ἐστιν ἰδεῖν· "ἐὰν γὰρ ὁ δίκαιος ἐγκλίνας πλημμελήσῃ, οὐ μὴ μνησθῶ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν ἔμπροσθεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ ἀποθάνειται". Ὁ δὲ αὐτός φησι "καὶ τοῦ ἁμαρτωλοῦ οὐ μὴ μνησθῶ τῶν ἁμαρτιῶν· ἐὰν ἐπιστρέψας ποιήσῃ δικαιοσύνην, ζωῆ ζήσεται ἐν αὐτῇ". Ποῦ γὰρ ἢ τοῦ Γιεζῆ τσαούτη συναναστροφή πρὸς Ἐλισσαῖον, φιλοχρηματίας χάριν λέπραν ἑαυτῷ ἐπισπασαμένου; τί δ' ἐκ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας Σαλομῶντος ὄφελος καὶ ἡ προλαβοῦσα τσαούτη εὐνοια εἰς Θεόν, ὕστερον ἐκ γυναικομανίας εἰς εἰδωλολατρείαν ἐκπεσόντος; ἀλλ' οὐδὲ τὸν μακάριον Δαυιδ ὁ μετεωρισμὸς ἀφῆκεν ἀνέγκλητον, διὰ τὴν εἰς τὴν τοῦ Οὐρίου πλημμέλειαν. Ἦρκει δὲ ἡ τοῦ Ἰούδα ἀπὸ τοῦ κρείττονος ἐπὶ τὸ χεῖρον μετάπτωσις πρὸς ἀσφάλειαν τῷ κατὰ Θεὸν πολιτευομένῳ· ὃς ἐν τοσοῦτοις χρόνοις μαθητευθεὶς τῷ Κυρίῳ, ὕστερον μικρῷ πλημμελήματι τὸν διδάσκαλον ἀπεμπολήσας ἑαυτῷ ἀγχόνην ἐπραγματεύσατο.

2. Τοῦτο οὖν γνωστὸν ἔστω σοι, ἀδελφέ, ὅτι οὐχ ὁ καλῶς ἀρχόμενος καὶ καλῶς μετερχόμενος οὗτος δίκαιος παρὰ Θεῷ,

2 Πρὸς Φίλιπ. 3, 14. 14 Πρὸς Ἰεζεκ. 3, 20, 18, 26, 33, 18. 18 Πρὸς Ἰεζεκ. 33, 14—16. 20 Ἐλισσαῖον. 23 εἰδωλολατρίαν.

ἀλλ' ὁ καλῶς ἀποτιθέμενος οὗτος δίκαιος παρὰ τῷ Θεῷ. Μὴ οὖν δῶς ὕπνον σοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀδελφέ, μηδὲ νυσταγμὸν σοῖς βλεφάροις, ἵνα σφίζῃ ὡσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὡσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος· βλέπε γὰρ ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις καὶ ἐπάνωθεν ἐπάλλεων τείχους ὑψηλοῦ περιπατεῖς, ὅθεν οὐκ ἀκίνδονον τῷ πεσόντι τὸ πτώμα. Μὴ οὖν εὐθύς εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως ἐκτείνῃς σαυτὸν μάλιστα, εἰ μὴ θαρρῆς σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐξαπορήσας ἀφ' ὕψους τῆς ἀσκήσεως πέσης· κρεῖσσον γὰρ ἐκ τῆς κατ' ὀλίγον προκοπῆς προσαναβαίνειν σε εἰς τὸ τῶν κατορθωμάτων ὕψος, ἢ ἐξ ἀτονίας καθ' ὑφαίρεσιν προσκαταβαίνειν σε, ὕπερ οὐ μικρῶς ἐπονείδιστον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς ἐπιζήμιον. Κατὰ μικρὸν οὖν κλέπτε τὰς ἡδονὰς τοῦ βίου ἐξαφανίζων ἑαυτοῦ πᾶσαν συνήθειαν, μήποτε πάσας ὁμοῦ ἐρεθίσας ὄχλον πειρασμῶν ἑαυτῷ ἐπαγάγῃς. Ἄλλ' ἡνίκα ἂν τοῦ ἐνός πάθους τῆς ἡδονῆς κατὰ κράτος περιγένῃ, πρὸς τὴν ἐτέραν παρατάσσου, καὶ οὕτως πασῶν τῶν ἡδονῶν εὐχερῶς περιγενήσῃ· ἡδονῆς μὲν γὰρ ὄνομα ἐν, πράγματα δὲ διάφορα.

3. Τοῖνον, ἀδελφέ, ἔσο μὲν πρῶτον ὑπομονητικὸς πρὸς πάντα πειρασμὸν, πειρασμοῖς δὲ ποταποῖς δοκιμάζεται ὁ πιστός, δοκιμάζεται ἐγγλήμασι, ζημίαις κοσμικαῖς, καταψεύσμασιν, ἀπειθείαις, καταλαλαιαῖς, διωγμοῖς· ἐν τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις δοκιμάζεται ὁ πιστός. Μὴ προπετῆς ἐν λόγῳ, μὴ ἐριστικὸς, μὴ φιλόνηκος, μὴ κενόδοξος, μὴ ἐξηγητικὸς ἀλλὰ φιλότιμος, μὴ πολὺς ἐν λόγῳ, ἔτοιμος αἰεὶ μὴ πρὸς διδασκαλίαν ἀλλὰ πρὸς μάθησιν, ὅθεν οὐδὲν προσγίνεται σοι ὄφελος. Μὴ περιεργάζου βίου κοσμικοῦ· φησὶ γὰρ "ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων"· ὁ γὰρ ἠδέως λαλῶν τὰ τῶν ἀμαρτωλῶν ἔργα, ἐτοίμως ἐξυπνίζει καθ' ἑαυτοῦ τὰς ἡδονὰς. Τῶν ἀναγνωσμάτων μὴ κατολιγωρήσῃς καὶ μάλιστα τῆς νέας διαθήκης. "Πάντα δοκίμαζε, τὸ καλὸν κάτεχε, ἀπὸ παντὸς πονηροῦ ἀπέχου"· πάντα γὰρ ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ

1 ἀποτιθέμενος] ἐν τῇ ὡς «ἀρχόμενος καὶ μετερχόμενος», ἄνωθεν δὲ τῆς λέξεως «τελειῶν». 15 ἐν τῷ κώδ. «πριταξαι» καὶ ὑπεράνω «πριταξσου». 22 φιλόνηκος] ἐν τῇ ὡς «φιλόνηκος ἐν λόγοις, ἐριστικὸς ἐν ἔργοις;—κενολόγος μυθολόγος βιτολόγος πέρπερος». 26 Ψάλμ. 1^α, 4. 29 Πρὸς Θεσσα. 1, 5, 21, 22.

πάντα συμφέρει. Ἔσο οὖν τοῖς ἐντυγχάνουσι καὶ συντυγχάνουσι
 σοι ἐν πᾶσι ἀπρόσκοπος, προσχαρής, φιλάδελφος, ἡδύς, ταπει-
 νόφρων. Φεῦγε τὸν χρυσὸν ὡς ψυχῆς ἐπίβουλον καὶ ἁμαρτίας
 πατέρα, ὑπουργὸν δὲ τοῦ διαβόλου. Τὰς ἡδονὰς φεῦγε, τὴν ἐγκρά-
 5 τειαν θήρευε καὶ τὸ μὲν σῶμα τοῖς πόνοις ἄσκει, τῇ δὲ ψυχῇ
 τοὺς πειρασμοὺς καρτέρει, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος τὴν διά-
 λυσιν παντὸς κακοῦ εἶναι ἀπαλλαγὴν πειθόμενος. Ἄει πολυπραγ-
 μόνει τὸν τῶν δικαίων βίον· οὕτως γὰρ εὐρήσεις ἐν ἑαυτῷ ψυχῆς
 ὄφελος. Μὴ ἔσο φιλεκδημητῆς περιάγων τὰς κώμας ἢ τὰς πό-
 10 λεις, καὶ μὴ προφάσει χρεῶν ἀναχώρει τοῦ τόπου σου· ἀναχω-
 ρῶν γὰρ ἐκ τοῦ τόπου σου, ἴσως ἀναχωρήσεις καὶ τῶν τρόπων
 σου. Μὴ ἔσο ὀγλοχαρής, μὴ φιλόχορος, μὴ φιλοπολίτης ἀλλὰ φι-
 λέρημος ἐφ' ἑαυτῷ μένων ἀεὶ ἀμετεωρίστως, τὴν εὐχὴν καὶ τὴν
 φαλμψοδίαν ἔργον ἡγούμενος, μὴ ἐκπίπτων τοῦ σκοποῦ τῆς φιλοξε-
 15 νίας ἔνεκεν βρωμάτων πολυτελῶν· ἀρκούμενος δὲ τοῖς παροῦσι
 τῆς καθημερινῆς χρείας τοῦ μονήρους βίου, μηδὲν πλεῖον ἀπό-
 τινος λάβης καὶ μὴ ἔσο φιλάργυρος, οὐχ ὅτι κακὸς ὁ χρυσός, ἀλλ' ὅτι
 τοῖς ἐμπαθέσι πρὸς αὐτὸν κακὸς γίνεται. Μὴ οὖν προφάσει τῆς
 εἰς τοὺς πτωχοὺς διακονίας ἑαυτὸν ὑπόδικον φιλαργυρίας καταστή-
 20 σης· εἰ δέ τις πτωχῶν ἔνεκα κομίσαι σοι χρήματα, γνῶς δέ τι-
 νας λειπομένους, αὐτῷ ἐκείνῳ ᾧ ὑπάρχει τὰ χρήματα ἀποκομίσαι
 αὐτὰ τοῖς ὑστερουμένοις ἀδελφοῖς συμβούλευσον, μήποτε μολύνῃ
 σου τὴν συνείδησιν ἢ ὑποδοχὴ τῶν χρημάτων.

4. Ὑπὲρ πάντα δὲ ἐκδέχου τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τὴν ἀπό-
 25 λυσιν, ἧς πάντες οἱ ἄγιοι μέτοχοι γεγόνασι. Σὺ δὲ διὰ παντὸς
 ζυγοστατῶν τὸν νοῦν ἀντιπαράτιθαι τῇ διαβολικῇ ἐννοίᾳ τὸν εὐσεβῆ
 λογισμόν, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπαναστᾶσα ἡ πονηρὰ ἐννοία λέγγῃ
 σοι "Τί σοι τὸ ὄφελος τῆς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τῆς ἐρήμου διαγωγῆς;
 τί δέ σοι τῆς ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων συνηθείας τὸ κέρδος τῆς ἀνα-
 30 χωρήσεως; Μὴ οὐκ ἔγνωσ τούτους παρὰ τοῦ Θεοῦ τεταγμένους ἐπι-
 σκόπους τῶν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν ὁσίου ἀνδράς συνδιάγον-

9 τὰς πόλεις] ἐν τῇ ᾧ «τὸ ῥεμβεύεσθαι φιληδονίας καὶ ὀλιγωρίας καὶ τέρψεως σύμ-
 βολον». 12 φιλόχορος] ἄνωθεν «κωμωστής». 15 ἔνεκε. 25 διαπαντός. 26 ἀντιπαράτιθε.

τας καὶ τὰς πνευματικὰς ἀδιαλείπτως ἐπιτελοῦντας πανηγύ-
ρεις, ἐν αἷς μάλιστα πολὺ τοῖς παραγινομένοις ἐκεῖ προσγίνεται
ὄφελος; ἐκεῖ γὰρ ἀποκαλύψεις παροιμιακῶν αἰνιγμάτων, λύσεις
ἀποστολικῶν διδαγμάτων, θεολογίας ἀκρόασις, ἀδελφῶν πνευματι-
κῶν συντυχία μεγάλην τοῖς συντυγχάνουσιν ἐκ θέας τοῦ προσόντος 5
αὐτοῖς ἤθους παρέχουσα τὴν ὠφέλειαν. Σὺ δὲ τῶν τοσοῦτων ἀγα-
θῶν ἀλλότριον ἑαυτὸν κατέστησας καὶ κἀθη ἐνθάδε ἀπηγριωμένος
ἴσος τοῖς θηρίοις· ὄραξ γὰρ ἐνταῦθα ἐρημίαν πολλήν, ἀπανθρω-
πίαν οὐκ ὀλίγην, ἀπορίαν διδασκαλίας, ἀδελφῶν ἀλλοτρίωσιν καὶ
περὶ τὴν ἐντολήν τοῦ Θεοῦ ἀργίαν πολλήν”. 10

δ. "Ὅταν οὖν τοιαύταις καὶ τοσαύταις εὐλογοφανέσιν ἢ πονηρὰ
ἐννοια ἐκταράσῃ σε, ἀντιπαράθεις αὐτῇ διὰ τοῦ εὐσεβοῦς λογισμοῦ
τὴν πείραν τοῦ πράγματος λέγων" Ἐπειδὴ σὺ φῆς <λέγεις μοι> καλὰ
τὰ ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι, διὰ τοῦτο ἐγὼ ἑμαυτὸν ἐνταῦθα ἀπέκισα ἀνάξιον
κρίνας τῶν τοῦ κόσμου καλῶν· παραμέμικται γὰρ τοῖς τούτου καλοῖς 15
αἰεὶ τὰ κακά. Παραγενόμενος γὰρ ποτε ἐν ταῖς πνευματικαῖς πανηγ-
γύρεσιν ἐνὶ μὲν ἀδελφῶ μόνις περιέτυχον, τῷ μὲν δοκεῖν φο-
βουμένῳ τὸν Θεὸν κρατουμένῳ δὲ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἤκουσα
παρ' αὐτοῦ λόγους μὲν κεκομφευμένους καὶ μύθους πεπλασμένους
καὶ ἦθος εἰς ἀπάτην τῶν παρατυγχανόντων· ἄλλοις δὲ συνέτυχον 20
μετὰ τοῦτον κλέπταις φεύσταις, πολλοῖς δὲ ἄρπαξι, πολλοῖς τυ-
ράννοις, πολλοῖς ὑπερηφάνοις. Εἶδον μεθύοντων σχῆμα ἄσχημον,
τὸ αἷμα τῶν καταπονουμένων· εἶδον δὲ καὶ κάλλος γυναικῶν βα-
σανίζον μου τὴν σωφροσύνην καὶ τὸ μὲν τῆς πορνείας ἔργον
διέφυγον, τὴν δὲ ἑαυτοῦ παρθενίαν ἐμόλυνα κατὰ διάνοιαν καρδίας. 25
Καὶ πολλῶν μὲν ἀκήκοα λόγων ψυχωφελῶν, πλὴν παρ' οὐδενὶ
τῶν διδασκάλων εὔρον ἔργον ἄξιον τῶν λόγων. Πάλιν ἤκουσα μυ-
ρίων τραγωδημάτων, τῆς μωρολογίας καὶ εὐτραπελίας ὄχλου ἀμυ-
θήτου βοήν, δάκρυον τῶν συληθέντων, τὸν ὄδυρμόν τῶν ἀπαγομέ-
νων ὑπὸ τῆς τυρανίδος, τὴν οἰμωγὴν τῶν βασανιζομένων, τὸν 30
κοπετὸν τῶν ἀδικουμένων· αἱ γὰρ οἰμωγαὶ καὶ ὁ ὄδυρμός ἐπάγεται

8 ἴσως. 11 ὅτ' ἄν. 18 πείραν || ἐπειδὴ] ἐν τῇ ὥσ' «ἀντίρρησις τῷ δαιμόνῳ». 22 συλη-
θέντων] σχόλιον· «ἐν γὰρ ταῖς πανηγύρεσιν οἱ κλέπται παρενεδρεύουσι καὶ ἀποσυλῶσιν».

παρὰ τῶν ἀδικουμένων, ἵνα δειχθῆ ἡ τῶν πενήτων ὑπομονή. Καὶ εἶδον καὶ οὐκ ἦν πανήγυρις πνευματική, ἀλλὰ θάλασσα ἀνεμιζομένη καὶ ταρασσομένη, πάντας ὁμοῦ τοῖς ἑαυτῆς κύμασι καλύψαι σπουδάζουσα. Λέγε μοι οὖν, ὦ κακὴ ἔννοια καὶ ὁ τῆς

5 προσκαίρου ἠδυνπαθείας τε καὶ κενοδοξίας δαίμων, τί μοι ὄφελος τῆς τούτων ἀπάντων θεωρίας τε καὶ ἀκροάσεως, μηδενὶ τῶν ἀδικουμένων ἰσχύοντι βοηθῆσαι, μήτε δὲ τὴν ὁρμὴν τῶν ἀδικούντων ἀναστρέψαι δυναμένω, μήτε δὲ τοὺς σφαλλομένους διορθώσασθαι συγχωρουμένω, τάχα δὲ καὶ ἑαυτὸν τούτοις προσαπολλύοντα; ὡς-

10 περ γὰρ ὀλίγον ὕδωρ καθαρὸν ὑπὸ πολλῆς ἰλύος ἐξαφανίζεται. οὕτως ἂ νομίζομεν καλὰ ἐν τῷ βίῳ ποιεῖν τῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν κακῶν καλύπτεται. Τίς οὖν ἡ ὠφέλειά μου; ἢ δῆλον ὅτι τῆς ψυχῆς ἡ βλάβη. Διὰ τοῦτο οὖν ἐγὼ μεταναστεύω ἐπὶ τὰ ὄρη· “ὡς στρουθίον γὰρ ἐρρύσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν

15 θηρευόντων” διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ. Καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ διάγω, κακὴ ἔννοια, ἐν ἣ ὁ Κύριος ἠδέως διέτριβεν. Ἐνταῦθα ἡ δρυς ἡ Μαμβρῆ, ἐν ἣ ὁ Κύριος ὤφθη τῷ Ἀβραάμ. Ἐνταῦθα ἡ οὐρανοφόρος κλίμαξ καὶ αἱ τῶν ἀγγέλων παρεμβολαὶ αἱ τῷ Ἰακώβ ὄφθεισαι· ἐνταῦθα ἡ ἔρημος, ἐν ἣ ὁ λαὸς ἀγνι-

20 σθεὶς ἐνομοθετήθη καὶ οὕτως εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας εἰσῆλθεν. Ἐνταῦθα Μωυσῆς εἶδε τὸν Θεόν· ἐνταῦθα τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, ἐν ᾧ Ἡλίας ἀυλιζόμενος τῷ Θεῷ εὐηρέστησεν. Ἐνταῦθα ἡ ἔρημος, ἐν ἣ ὁ μακάριος Ἰωάννης ἀκριδοφαγῶν μετανοίαν τοῖς ἀνθρώποις ἐκήρυξεν. Ἐνταῦθα τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν,

25 εἰς ὃ Χριστὸς ἀνερχόμενος προσήχετο ἡμᾶς διδάσκων κατ’ ἰδίαν προσεύχεσθαι· φησὶ γὰρ “ὅπου εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν”. Ἐνταῦθα ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, ἐνταῦθα διδάσκαλοι καὶ προφῆται οἱ ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαιῶσι καὶ

30 ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς, ἐνταῦθα ἀπόστολοι καὶ εὐαγγελισταὶ καὶ ὁ τῶν μοναχῶν ἐρημοπολίτης βίος. Ταῦτα γνησίως καταδέδεγμαι, ἅπερ τοῖς μάρτυσι τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῖς δικαίοις πᾶσιν ἐπήγγελ-

ται, ἵνα ἀψευδῶς λέγω “διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς”. ἔγνω γὰρ ἐγὼ τὸν μὲν θεοφιλῆ Ἀβραάμ τῆ τοῦ Θεοῦ φωνῆ πειθόμενον καὶ εἰς τὴν ἔρημον μετοικοῦντα, καὶ Ἰσαάκ τὸν ἀπλαστον καταδυναστευόμενον, Ἰακώβ τὸν πατριάρχην ξενιτεύοντα, Ἰωσήφ τὸν σώφρονα πιπρασόμενον, τοὺς 5 τῆς ἐγκρατείας εὐρετὰς τρεῖς παῖδας πυρομαχοῦντας, τὸν εὐσεβῆ Δανιὴλ δεύτερον εἰς λάκκον λεόντων ῥιπτόμενον, τὸν παρρησιαστὴν Ἱερεμίαν εἰς λάκκον βορβόρου καταδικαζόμενον, Ἡσαΐαν τὸν τῶν ἀποκρύφων θεατὴν πριζόμενον, Ἰωάννην τὸν τῆς μοιχείας ἔλεγχον ἀποτεμνόμενον, Πέτρον ἀνασταυρούμενον, Παῦλον πάντα 10 τὸν χρόνον ἑαυτοῦ διωκόμενον καὶ φυλακίζόμενον καὶ μετὰ ταῦτα ἀποτεμνόμενον, τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας διαφόρως ἀναιρουμένους· καὶ ἵνα μὴ μακρολογῶ, ὅπου γε καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἐσταυρώθη, ἵνα τῷ αὐτοῦ θανάτῳ ἡμᾶς ζωοποιήσῃ καὶ πάντας ἡμᾶς πρὸς τὴν 15 ὑπομονὴν ἀλείψῃ καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς πρὸς ἑαυτὸν ἐλκύσῃ. Πρὸς τοῦτον οὖν ἐπέιγομαι καὶ πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸ πανάγιον Πνεῦμα, καὶ γνήσιος εὐρεθῆναι ἀγωνίζομαι, τὸ λοιπὸν ἀνάξιον ἑμαυτὸν κρίνας τῶν τοῦ κόσμου ἀγαθῶν· οὐ γὰρ ἐγὼ διὰ τὸν κόσμον, ἀλλ’ ὁ κόσμος δι’ ἐμέ”.

6. Ταῦτ’ οὖν ἐν ἑαυτῷ ἐπιλογιζόμενος, καὶ ἐπιτελῶν αὐτὰ σπουδαίως καὶ προθύμως, κατὰ τὸ εἰρημένον “ἕως θανάτου” ἀγωνισαί περὶ τῆς ἀληθείας. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπόστολός φησι “βλέπετε μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος· ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἄχρις οὔ 25 τὸ σήμερον καλεῖται”· τὸ γὰρ σήμερον σημαίνει ὅλον τὸν χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν. Οὕτως οὖν πολιτευόμενος, ἀδελφέ, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ ἡμᾶς εὐφρανεῖς καὶ τὸν Θεὸν δοξάσεις, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.